

SELETUSKIRI SA Pärnumaa Arenduskeskuse 2025. aasta eelarve projekti juurde**SISSEJUHATUS**

SA Pärnumaa Arenduskeskuse 2025. aasta eelarve projekt on koostatud juhindudes KOVide volikogude poolt heaks kiidetud Arengustrateegiast Pärnumaa 2035+, MARO poolt delegeeritud ülesannete ning koostööpartneritega sõlmitud lepinguliste kohustuste täitmiseks. Eelarve materjalid moodustavad terviku: 2025. aasta koondeelarve ja detailne kulude jaotus (*Lisa 1*) tegevusalade, kululiikide ja finantseerimisallikate lõikes ning käesolev seletuskiri.

Eelarve projektis on toodud võrdlusandmetena 2024. a kinnitatud eelarve (24.01.2024) ja 2025. a eelarve I lugemine (13.11.2024).

2025. a eelarve projektis on tulud kogusummas 1 413 600 € (I lugemine 1 299 284 €) ja kulud kogusummas 1 413 600 € (I lugemine 1 299 284 €), eelarve tulem on 0 €. 2024. a edasikantavad tulud 2024. a summas 99 800 €.

TULUD

2025. a tulud kogusummas **1 413 600 €** (I lugemine 1 299 284 €).

Tulud majandustegevusest sisaldavad inkubatsiooniteenuste müüki. Inkubatsioonis arvestatud hetkel 8 inkubanti 6 kuus, kuu maksumus 60 €. Muude koolituste müügi real on arvestatud SAPA poolt korraldavate koolituste ja õppereiside osavõtu tasudega.

Saadud toetused:

- Pärnumaa Omavalitsuste Liidu sihtfinantseerimine 188 158 € (I lugemine 191 222 €) (2024. a 228 489 €) POLi eelarve läheb üldkogus II lugemisele (ja plaani kohaselt kinnitamisele) 31.01.2025. Toetuse vähenemine 2024. a võrreldes tuleneb suures osas sellest, et 2024. a muudeti MATA meetme määrust, mille tulemusena ei ole meetmele vaja omafinantseeringut ja PEEK projekti omafinantseering kaetakse koguulatuses MATA meetmest. 2024. a arvestatud ja SAPA-le üle kantud KOVide omafinantseering kantakse aasta lõpus POLile tagasi. Lisaks on antud korraldus kulude kokkuhoiuks;
- Pärnu linnavalitsuse sihtfinantseerimine 71 204 € (I lugemine 74 330 €), vähenemine seotud sellega, et Pärnu linn otsustas ettevõtjate tunnustusürituse toetamisel mitte osaleda;
- MAK poolt eraldatav tegevustoetus ettevõtlustegevusega seotud ülesannete täitmiseks 150 207 € 134 487€ (I lugemine 147 242 €);
- KÜSKi poolne eraldis ülesannete täitmiseks 34 088 €.

POLi ja Pärnu linnavalitsuse sihtfinantseerimise summade arvestus on kulupõhine ja arvestuse alused on kulude peatükis iga tegevuse juures eraldi välja toodud.

MAK ja KÜSK summad ei ole veel eelarve II lugemiseks kinnitatud.

Saadud projektitoetused:

Sisaldab PEEK meetme toetust ja MATA meetme toetust, millest kaetakse PEEK meetme omafinantseering. II lugemiseks on eelarvesse lisatud 2024. a PEEK projektitoetuse jäägid. BioBoostersi ja EiSA projektid lõppevad 31.12.2025. Tervisekassa lepingu sisuks oli kaardistada oma maakonnas rahvastiku tervise näitajad ja aidata kaasa maakonna eripäraga arvestades rahvatervise probleemkohtade vähendamisele läbi kommunikatsioonitegevuse. Tervisekassa andis teada, et 2025. a lepingut ei pikendata.

KULUD

2025. a kulud kogusummas 1 413 600 € (I lugemine 1 299 284 €)

Detailne kulude eelarve tegevusalade lõikes koos finantseerimisallikatega, 2024. a kinnitatud eelarve (24.01.2024) ja 2025. a eelarve I lugemisega (13.11.2024) on toodud *Lisas I*.

Maakonna arendustegevus: eelarvelised kulud kokku 64 689 € (2024. a 62 567 €)

PÕHIEESMÄRK: Konkurentsivõimeline Pärnumaa

Maakonna arendustegevuse kulud koosnevad tööjõu-, majandamis- ja tegevuskuludest.

Planeeritud tegevused arendusvaldkonnas:

- ✓ strategiadokumendi tutvustamine maakonnas laiemalt (ettevõtjad, vabasektor, tudengid, õpilased jne) selle ülevaatamine, seiredokumendi koostamine ja toimetamine, lisaks strategiadokumendi lihtsustatud versiooni koostamine ja veebiversiooni kujundamine;
- ✓ koostöös Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga ja Kaitseministeeriumiga riigi eriplaneeringute "Liivi lahe elektriühenduste planeering", "Eesti-Läti neljas elektriühendus" ning "Kaitsetööstuspark" koostamisele kaasaitamine, "Pärnu maakonna planeeringu" maavarade teemaplaneeringu ja keskkonnamõju strategilise hindamisele kaasaaitamine, uue üleriigilise planeeringu ÜRP 2050+ koostamisse panustamine ja osalemine protsessis, riigi eriplaneeringute ja maakonna teemaplaneeringute koostamiseks vajalike Pärnumaa seminaride korraldamine;
- ✓ uuringute taotluste ettevalmistamine, hangete läbiviimine, vastavate projektide juhtimine, omaosaluse tagamine;
- ✓ vajalike maakondlike tegevuste käivitamine ja tööshoidmine, ühisprojektide ettevalmistamine, seminaride, info ja teemapäevade ning ideekonkursside korraldamine;
- ✓ KOVide ettevõtluskeskkonna arenguprogrammi lõpuleviimine, POL-i strategilise ja ruumilise komisjoni töös hoidmine ja istungite ettevalmistamine, arendusKOBARA tegevuste jätkamine, osalistele seminaride ja õppereiside korraldamine: planeeritud vähemalt 2 maakondlikku ühisprojekti, korraldatakse 2 infopäeva ja visioonikonverents;
- ✓ arengustrateegias „Pärnumaa 2035+“ viidatud maakondlike ühisprojektide ettevalmistuse toetamine;
- ✓ suurtaristu koordineerimiskogu töös hoidmine, vajalike nõupidamiste, seminaride korraldamine, ekspertide kaasamine, lobitöö, vajalike uuringute ettevalmistamine ja teostamine;
- ✓ MATA meetme korraldamine maakonna tasandil, muudatusteks (järgmise 3 aasta lõikes) valmistumine, objektide sõelumine ning taotluste ettevalmistamine, maakonna arengustrategia tegevuskavas vastavate muudatuste tagamine koos volikogude vastavate otsustega.

Arengustrategia tegevuste elluviimise kulud kaetakse POL sihtfinantseerimise kaudu RAM arendustegevuse vahenditest (18 000 €) ja 2024. a kasutamata jäägi arvelt (6000 €).

Ettevõtluskeskkonna arendustegevus: eelarvelised kulud kokku 647 552 € (I lugemine 584 537 €)

EESMÄRGID: Ettevõtlusteadlikkuse arendamine ja tööjõu ettevalmistamine, ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe toetamine, ettevõtluskeskkonna arengut toetavate tugisüsteemide arendamine, inkubatsiooniteenuse edasiarendus, maakonna võimaluste aktiivne turundus ja sihipärane

mainekujundus, KOV ühistegevus, maakonnasiseste sihtkohtade atraktiivsuse kasv, kohaliku toidu parem esiletoomine ja turustamine

Kulude finantseerimisallikad on toodud *Lisas 1*. Ettevõtlusnädal-Pärnumaa noorte inspiratsioonipäev, noorte ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe arendamise finantseerimine on jagatud kõigi omavalitsuste vahel elanike arvu põhisel (seisuga 01.01.2024, eelarve kinnitamise ajaks võetakse aluseks elanike arv seisuga 01.01.2025), ettevõtjate tunnustusüritust toetavad kõik omavalitsuses võrdse summaga.

MAK rahastab väikeste- ja keskmiste ettevõtete võimekuse kasvatamise ja nõustamise tegevusi.

PEEK meetmest rahastatakse Pärnumaa innovatsioonikeskuse KOBAR tegevusi, mis on lõimitud erinevate sihtasutuse tegevussuundade arendamisse.

KOVide poolt rahastatavad tegevused ja eesmärgid:

- Pärnumaa noorte inspiratsioonipäev 15 000 €. Eesmärk: Propageerida ettevõtlikkust ja ettevõtlust. Pärnumaa noorte inspiratsioonipäeval toimuvad inspiratsioonitund, erinevad töötoad ning Ettevõtliku kooli edulugude tutvustamine ja tunnustamine. Inspiratsioonipäevast võtab üle 500 noore Pärnu linna ja maakonna koolidest.
- Tunnustusüritus „Pärnumaa tegijad“ 26 310 € (I lugemine 22 300 €). Maha on võetud Pärnu linna toetus summas 3190 € ja vähendatud maaomavalitsuste toetust 1000 €, lisatud 2024. a jääk. Pärnumaa arengustrateegia 2035+ teadmuspõhise majanduse tuumvaldkonna prioriteediks on kestliku ja koostöövõimelise ettevõtluskeskkonna kujundamine, maakonna konkurentsivõime tõstmine ning majanduse arengut pärssiva tööjõuprobleemi leevendamine. Kestliku ja koostöövõimelise ettevõtluskeskkonna tagamiseks on vajalik maakonna võimaluste aktiivne turundus ja sihipärane mainekujundus, sh ettevõtlusega tegelejate tunnustamine (Tegevussuund 2.1.3.). Mainekujunduse hoovaks on kohalike omavalitsuste ühistegevus maakonna identiteedi ja ühiste väärtuste hoidmisel ja arendamisel, mida tehakse muuhulgas ka tunnustussündmuse kaudu (Tegevussuund 1.1.1. Kohalike omavalitsuste ühistegevus). 2023. aastal Pärnumaa läbi viidud uuringus „Pärnumaa innovatsioonikeskuse KOBAR tegevussuundade edasiarendamine“ töid intervjuudes osalenud ettevõtete esindajad välja vajaduse ettevõtete tunnustamise osas ning maakonna avaliku sektori ja Pärnumaa innovatsioonikeskuse KOBAR olulise rolli eeltoodud. Tunnustusürituse ajaloost: kuni aastani 2019 anti tunnustusüritusel välja ettevõtluse ja omavalitsuste aasta ettevõtete auhinnad. Kõik Pärnumaa omavalitsused (va Kihnu) liitusid tunnustusüritusel aasta ettevõtte auhinna üleandmisega aastal 2019, Kihnu liitus aastal 2021. Enne 2019. a tasus iga omavalitsus, kes soovis tunnustusüritusel enda ettevõtlusauhinda välja anda, osalemise eest lisaks. Alates 2020. aastast korraldatakse ettevõtjaid ja kodanikuühiskonda siduvat ühist tunnustusüritust "Pärnumaa tegijad", mille eesmärgiks on lähendada nii ettevõtluse kui vabaühenduste ridades tegutsevaid ettevõtlikke inimesi ning tuua neid laiemalt esile maakonnas kui Eestis tervikuna. 2023. aastast liitusid tunnustusüritusega tervisedenduse valdkonna tegijad ja Pärnumaa Kodukant. Tunnustusüritusel antakse auhinnad konkursi raames väljavalitud ettevõtetele, ettevõtjatele, vabaühendustele ja vabatahtlikele, tervisedenduse valdkonna tegijatele. Lisaks antakse üle omavalitsuste aasta ettevõtete ja koostööpartnerite auhinnad.

Tunnustusi anti 2024. aastal välja 22. kategoorias sh nii ettevõtluse- kui vabakonna tegijatele. Praegu on rahastajatelt antud soov viia omavalitsuste parima ettevõtte tunnustamise kategooria maakondliku tunnustusürituse formaadist välja ja kaaluda ürituse kompaktsuse huvides muid korralduslikke muudatusi. Ürituse korraldusmeeskond lähtub antud rahastajate soovidest 2025 aasta tunnustusürituse kavandamisel.

- Noorte ettevõtlikkus ja ettevõtlusõpe 12 000 €. Eesmärk: Noorte ettevõtlikkuse ja ettevõtlikkusõppe edendamine (sh Ettevõtlik kool). Tegevused: Ettevõtliku kooli maakondliku

ja üle-eestilise edulugude konkursi korraldamine; Ettevõtliku kooli maakondliku edulugude konkursi tunnustusürituse korraldamine; Ettevõtliku kooli Haridusfestivali korraldamine ja Pärnumaa koolidega festivalil osalemine; laatade, võistluste, seminaride, õppereiside ja koolituste korraldamine; tehnoloogiapäevade korraldamine, õpilasfirmade laatade korraldamine.

MAKi poolt rahastatavad tegevused - ettevõtlusteadlikkuse valdkond ja ettevõtete nõustamine

2024 aastast algas uus programm „Maakondlike arenduskeskuste tegevuste elluviimise toetuse andmine”

Nimetatud programmi kehtestav regionaal- ja põllumajandusministri käskkiri näeb ette maakondlike arenduskeskustele kohalike väikeste ja keskmiste ettevõtete nõustamise ja arendamise tegevused:

Tegevused VKEde võimekuse kasvatamisel nutika spetsialiseerumise, tööstuse kolmikpöörde ja ettevõtluse valdkonnas ettevõtluse suuna arendamiseks on tegevused, mis soodustavad ettevõtjate ja haridusasutuste koostööd, (tööstus)etevõtetele vajalikud spetsiaalsed koolitused, soodustatavad digikaubandust (e-kaubandus, platvormmajandus, jagamismajandus), soosivad ettevõtjate uute ärimudelite, sh ringmajanduse ja vastutustundliku ettevõtluse põhimõtete rakendamist, suurendavad ettevõtjate teadlikkust digi- ja rohepöördest ja digitaalsele majandusele üleminekuks. Sellised tegevused on:

- piirkondlike või maakondlike innovatsiooni ökosüsteemide võrgustike loomine, koordineerimine ja arendamine fookusega kolmikpöördel, mille all mõistetakse automatiseerimise, digitaliseerimise, innovatsiooni ning kestlikkuse põhimõtete rakendamist;
- sihtgrupele oluliste rahvusvaheliste partnerite ja teadmuse hankimisel ning kaasamisel, koostööd rahvusvaheliste ekspertide, võrgustike ja ümarlaudadega.
- VKEde juhtimisoskuste suurendamine, sh äriplaneerimise, nõuetelevastavuse ja kvaliteedikontrolli oskused, personalitöö ja ressursside planeerimise oskused;
- ettevõtlusoskused, sh iduettevõtete arendamise erioskused, nagu riskijuhtimine, strateegiline mõtlemine ja enesekindlus, isiklike võrgustike loomise võime, erinevat tüüpi väljakutsete ja nõudmistega toimetulek;
- VKEde roheoskused, sh erioskused toodete, teenuste ja toimimise kohandamiseks kliimamuutustega, keskkonnakaitse, ringmajanduse, ressursitõhususe ja teiste nõuete või normidega ja muud.

SAPA tegevused kõnealuse käskkirja täitmiseks on üks-ühele nõustamisteenuse jätkamine, võrgustikupõhiste info- ja inspiratsiooniürituste korraldamine, messi- ja õppereiside korraldamine ettevõtetele, ettevõtluse alustamise ja tegutseva ettevõtte arenguhüppe toetamiseks mõeldud koolituste korraldamine.

Pärnumaa innovatsioonikeskus KOBAR

SAPA on esitanud koos TÜ Pärnu kolledžiga PEEK meetmesse projektitaotluse (periood 2024-2026), projekti kogumaht 3,9 miljonit eurot, millest projektitoetus 2,9 miljonit ja omafinantseering 1 miljon eurot.

SAPA poolt elluviidavate tegevuste maht on 1,65 miljonit eurot, millest omafinantseering 300 tuhat eurot. Omafinantseering kaetakse MATA meetmest summas 300 tuhat eurot.

TÜ Pärnu kolledži poolt elluviidavate tegevuste maht on 2,25 miljonit eurot, millest TÜ omafinantseering 700 tuhat eurot.

2025. a on kavandatud Pärnumaa innovatsioonikeskus KOBAR projektis SAPA poolt elluviidavate tegevuste maht 647 388 € (sisaldab 2024. a jääke), KOVide omafinantseeringut ei ole.

Pärnumaa innovatsioonikeskuse KOBAR (PEEK meetme rahastus) põhitegevused

Arengustrateegia EESMÄRK: Ettevõtlus- ja haridusvõrgustike ning ettevõtlusklastrite käivitamine, arendamine ja turundamine

- ✓ RoheKOBAR keskendub jätkusuutlikkuse ja keskkonnahoiu edendamisele Pärnumaal, koondades ettevõtjaid ja avaliku sektori esindajaid. Tegevused hõlmavad roheteemalisi koolitusprogramme, võrgustikuüritusi, õppereise ning turundustegevusi, mis suurendavad teadlikkust ja toetavad Pärnumaa ettevõtete keskkonnasõbraliku toodangu esiletõstmist.
- ✓ PersonaliKOBAR on Pärnumaa ettevõtete, haridusasutuste ja tugiorganisatsioonide koostöövõrgustik, mis keskendub personali kompetentside kaasajastamisele ja spetsialistide puuduse vähendamisele läbi pilootkoolituste, töörühmade kohtumiste, õppereiside ja turundustegevuste. naisettevõtjate võrgustiku arendamine - ettevõtjatele ja teistele huvilistele suunatud koolitused, seminaride, õppereisid, turundustegevused.
- ✓ DisainiKOBAR on Pärnumaa ettevõtete ja disainihuvilisi ühendav kogukond, mille fookus on tootedisaini ja disainitoodetega seotud valdkondade arendamisel. Kogukonna tegevused hõlmavad ettevõtjatele ja huvilistele suunatud koolitusi, seminare, õppereise ning turundustegevusi, mille eesmärk on tõsta teadlikkust ja edendada disainivaldkonna koostööd piirkonnas.
- ✓ Naisettevõtjate võrgustiku eesmärk on suurendada naisettevõtjate ettevõtlusteadlikkust ja toetada nende koostööd. Tegevused hõlmavad koolitusi, seminare, õppereise ja turundustegevusi, et edendada ettevõtlusaktiivsust ning kasvatada naisettevõtjate arvu.
- ✓ KogukonnaKOBAR toetab Pärnumaa kodanikuühenduste tegevust ja kodanikualgatuste arengut, keskendudes sotsiaalse innovatsiooni ja ettevõtluse võimekuse kasvatamisele. Tegevused hõlmavad koolitusi, õppereise, turundustegevusi ning juhendmaterjalide ja mentorprogrammide loomist mittetulundussektoris
- ✓ InseneeriaKOBAR keskendub valdkonna spetsialistide puuduse vähendamisele, töötades koostöös ettevõtetega välja pilootkoolitusi ja täiendkoolitusprogramme. Tegevused hõlmavad töörühmade kohtumisi ja turundustegevusi, sealhulgas sotsiaalmeediat ja reklaammaterjale, et tõsta esile Pärnumaa ettevõtete toodangut.
- ✓ LoomesKOBAR toetab loovuse arendamist noorte, ettevõtete ja senioride seas ning aitab loovisikutel ja loomemajandusettevõtetel oma tegevust arendada ja välisturgudele laieneda. Tegevused hõlmavad regulaarselt toimuvat võrgustumist, seminare, koolitusi, õppereise ning loomemajanduse ettevõtjate nõustamist.

Arengustrateegia EESMÄRK: Tööstusettevõtete lisandväärtuse ja teadmismahukuse kasvatamine

- ✓ valdkonna arengule suunatud koolitused, seminarid, õppereisid, turundustegevused

Arengustrateegia EESMÄRK: Ettevõtlikkuse edendamine ja ettevõtlusteadlikkuse suurendamine

- ✓ koolituste, seminaride, konverentside, töötubade häkatonide, võistluste, laatade, konkursside korraldamine, turundustegevused.

Arengustrateegia EESMÄRK: Tootearenduskeskuste ja inkubaatorite käivitamine, arendamine ning turundamine TAIE fookusvaldkonnas või maakonna arengustrateegias määratletud eelisarendatavas ettevõtlusvaldkonnas

- ✓ koolitus- ja mentorprogrammid, õppereisid, turundustegevused.

Maakonna kui elu- ja töökoha ning investeerimiskoha turundustegevus: eelarvelised kulud kokku 88 937 € (I lugemine 80 728 €)

EESMÄRGID: Maakonna võimaluste aktiivne turundus ja sihipärane mainekujundus, kohaliku toidu väärtustamine, kiired ühendused ja parem juurdepääs Pärnule

Paljud tegevused on järjepidevad, kuid uuel aastal soovitakse sisse tuua senisest rohkem koostööd siinse tööstussektoriga. Kui varem on rohkem pandud rõhku just elukeskkonna tutvustamisele, siis sel aastal keskendutakse rohkem töökeskkonna ja siinsete ettevõtete võimaluste tutvustamisele.

Põhieesmärgid:

- ✓ Kohaliku turunduskoostöö parandamine
- ✓ Pärnumaa parem nähtavus

Põhitegevused:

- ✓ Turundusfoorumi korraldamine avalikule- ja erasektorile, mille eesmärk on juhtida rohkem tähelepanu elu- ja töökoha turundusele;
- ✓ korraldada kevadel ja sügisel 2 kampaaniat, et tutvustada Pärnumaa elu- ja töövõimalusi;
- ✓ kolme veebilehe (parnumaa.ee, investinparnu.com ja arenduskeskus.eu) tööshoidmine, uue info lisamine ning vajadusel arendamine;
- ✓ koostöös kohalike omavalitsustega Maal Elamise Päeva üleriiklik turunduskampaania;
- ✓ erinevate kanalites vajaliku info levitamine ning nähtavus;
- ✓ koolitused kohalikele ettevõtjatele.

Möödik/tulemus: Pärnumaa on erinevates kanalites nähtav ning piirkonna kohta liigub infot erinevatele sihtgruppidele. Koostöö siinsete tööstusettevõtetega on paranenud.

Pärnumaa innovatsioonikeskuse KOBAR (PEEK meetme rahastus) tegevused

Arengustrateegia EESMÄRK: Ettevõtlus- ja haridusvõrgustike ning ettevõtlusklastrite käivitamine, arendamine ja turundamine

- ✓ TurundusKOBAR on Pärnumaa turundusvaldkonna töötajaid ühendav kogukond, mille eesmärk on suurendada kohapealset koostööd. Tegevused hõlmavad turunduskampaaniaid, sotsiaalmeedia ja turundusmaterjalide arendamist, messide korraldamist, veebiarendust, võrgustiku liikmete kohtumisi, koolitusi ja õppereise.

Kulude finantseerimisallikad on toodud *Lisas 1*. Kulud, mida finantseerivad POL ja Pärnu linn, on jagatud kõigi omavalitsuste vahel elanike arvu põhisel (seisuga 01.01.2025).

Europe Direct ja väliskoostöö: eelarvelised kulud kokku 51 600 € (I lugemine 49 200 €)

EESMÄRK: Konkurentsivõimeline Pärnumaa

Eesmärk ja tegevused haakuvad arengustrateegia eesmärgiga 1.1. „Isikupärased ja oma identiteeti väärtustavad tugevad kohalikud omavalitsused“.

Pärnu maakond omab pikaajalisi suhteid Buskerudi maakonnaga Norras. Norras toimunud haldusreformi järgselt taaselustati 2021. aastal suhted Viken maakonnaga. Lisaks otsustas üldkogu 2019. aastal luua sõprusuhted St Mary maakonnaga Marylandis, esimene külastus sinna toimus augustis 2022. Pärnu maakond teeb koostööd ka Põhjamaade Ministrite Nõukogu (PMN) Eesti esindusega, kellega koostöös toimub iga-aastaselt Põhjala kirjanduse nädal ning programm „Põhjala kirjanikud piire ületamas“ (lisaks eriprojektid) ja teisi sündmusi koolidele ja lasteaedadele. Koostöös PMNiga on toimunud erinevaid projekte haridusest ühistranspordini.

Europe Direct infopunkte on Eestis kokku 8. Europe Direct Pärnumaa (ED) infopunkt aitab kaasa erinevate sihtgruppide teadlikkuse suurenemisele Euroopa Liidust ja Euroopa Liiduga seonduvatest teemadest. ED infopunkti kaudu ja eestvedamisel toimuvad mitmed sündmused koolidele ja

omavalitsustele, teavitamine ja kodanike kaasamine, suhtlemine kohaliku meedia ja teiste teabelevitajatega, koostöö edendamine piirkondlike ED teabekeskustega.

Lepingujärgselt on Euroopa Komisjoni projektitoetus summas 34 200 € ja taotlus POLi kaasfinantseeringuks 13 000 €. Osaliselt on vahendid jäetud POL eelarvesse (summas 6000 €), kuna tegevuste teostajaks ja rahastajaks on liidu büroo.

Väliskoostöö arendamises on olulisemateks suundadeks koostöö arendamine Läti meiega piirneva Vidzeme regiooniga ja Buskerudi uuenenud juhtkonnaga uute koostööväljavaadete selgitamine ja kavandamine.

TULEMUS: Pärnumaa elanikud on teadlikumad Euroopa Liidust ja sellega seonduvatest teemadest. ED infopunkti kaudu ja eestvedamisel toimuvad mitmed sündmused koolidele ja omavalitsustele. Väliskoostöö on laienenud ning partnerlus olemasolevate sõprusmaakondadega (Viken Norras ja St.Mary USAs) on tugevnenud.

TULEMUS: Pärnumaa elanikud on teadlikumad Euroopa Liidust ja sellega seonduvatest teemadest. ED infopunkti kaudu ja eestvedamisel toimuvad mitmed sündmused koolidele ja omavalitsustele.

Terviseedendus, elanike heaolu ja turvalisus: eelarvelised kulud kokku 139 925 € (2024. a 121 216€).

EESMÄRK: Terviseedendus, elanike heaolu ja turvaline maakond ning kohalike omavalitsuste koostöö

MARO on maakondliku rahvatervise ja siseturvalisusega seotud tegevused delegeerinud täitmiseks SAPAle. TAI ja turvalisuse projektid on mõeldud maakondliku terviseedenduse ja siseturvalisuse tegevuste ning sündmuste läbiviimiseks. Vahendid TAI tegevuskava teostamiseks on MAROs, tööjõu- ja majandamiskulud kaetakse MARO poolt läbi SAPA eelarve.

Arengustrateegia „Pärnumaa 2035+“ kolmanda läbimurdesuuna (inimvara ja kogukonna elukorraldus – sidus maakond) puhul on alaeesmärkideks terviseedendus ja elanike heaolu ning turvaline maakond. Lisaks arengustrateegias märgitule ja maakonna enda panusele (sündmused, rahaline- ja inimressurss) on oluline täita ka MARO ülesandeid, milleks on:

- 1) analüüsida rahvastiku tervise seisundi, sh tervisealase ebavõrdsuse ja siseturvalisuse olukorda maakonnas; koostada ülevaateid ja aruandeid, sh tehes selleks vajaliku koostööd asjaomaste asutuste ja ühingutega ning vajadusel tellida analüüse, ekspertarvamusi ja uuringuid ning koordineerida nende koostamist.
- 2) korraldada huvikaitset rahvatervise ja siseturvalisuse valdkonnas ja kavandada strateegiliste eesmärkide ja tegevusi sh tagada valdkonna kavandamine maakonna arengustrateegia jt plaanide koostamises.
- 3) koordineerida rahvatervise ja siseturvalisuse valdkonna tegevuste elluviimist ning vajalike tervist ja turvalisust toetavate teenuste pakkumist maakonnas vähemalt tervise- ja heaoluprofiilis kajastatud prioriteetsete mõjurite ohjamiseks.
- 4) valmistada ette ja toetada rahvatervise ja siseturvalisuse valdkonna juhtimiseks vajalike võrgustike (sh tervise ja turvalisuse nõukogu) loomist, arendamist ja töö korraldamist sh korraldada ja vajadusel tellida arendamiseks vajalikke koolitusi ja seminare, korraldada võrgustikeks vajalike kogude loomist ja töökorralduse väljatöötamist.
- 5) juhendada ja nõustada kohalikke omavalitsusi ja teisi osapooli valdkondlike tegevuste analüüsimisel, kavandamisel ja elluviimisel sh rahvatervise ja siseturvalisuse teemade kajastamisel kohaliku omavalitsuse arengukavas jt plaanides, kohaliku võrgustikutöö arendamises ja kogukondade võimestamises.

Kulude finantseerimine läbi POLi RAM tervise ja turvalisuse vahenditest.

Pärnumaa innovatsioonikeskuse KOBAR (PEEK meetme rahastus) tegevused

Arengustrateegia EESMÄRK: Ettevõtlus- ja haridusvõrgustike ning ettevõtlusklastrite käivitamine, arendamine ja turundamine

- ✓ ToiduKOBAR keskendub Pärnumaa toidutootjate koostöö ja konkurentsivõime suurendamisele, pakkudes koolitusi, õppereise ning turundustegevusi, et toetada kohaliku toidutootmise nähtavust ja arengut.
- ✓ TerviseKOBAR toetab Pärnumaa 2035+ Tervise- ja heaolu arengustrateegiat, keskendudes laste ja noorte terviseteadlikkuse, vaimse tervise ja hoolivuse arendamisele. Tegevused hõlmavad koolitusi, õppereise ning turundustegevusi, et aidata neil kasvada täisväärtuslikeks ja panustavateks ühiskonna liikmeteks.

Vabaühenduste nõustamine ja arendamine: eelarvelised kulud kokku 55 169 € (I lugemine 46 593 €)

EESMÄRK: Laiapõhjaline aktiivne ja toimiv kodanikuühiskond

Põhiülesandeks vabaühenduste nõustamine, jätkub ka KOP projektitoetuste hindamine.

Põhilised tegevused: MTÜ-dele erinevate teenuste pakkumine - eestvedajate inspireerimine, nõustamine, informeerimine, koolituste korraldamine, tunnustamine. Aktiivsete kodanike kaasamine, töötoad, koolitused MTÜ-dele, et saavutada KOBAR eesmärgid, valmistada uue perioodi projekte ellu viima.

Pärnumaa innovatsioonikeskuse KOBAR (PEEK meetme rahastus) tegevused

Arengustrateegia EESMÄRK: Ettevõtlus- ja haridusvõrgustike ning ettevõtlusklastrite käivitamine, arendamine ja turundamine

- KogukonnaKOBAR toetab Pärnumaa kodanikuühenduste tegevust ja kodanikualgatuste arengut, keskendudes sotsiaalse innovatsiooni ja ettevõtluse võimekuse kasvatamisele. Tegevused hõlmavad koolitusi, õppereise, turundustegevusi ning juhendmaterjalide ja mentorprogrammide loomist mittetulundussektoris.

Muud projektid: eelarvelised kulud 214 087 € (2024. a 237 000 €)

Projekti nimetus	Periood	Eelarve, eur	Selgitus
Interreg Baltic Sea Region BioBoosters	2023-2025	204 026	Projekti käigus piloteeritava BioBoosters häkatonimudeli keskmes on parima oskusteabe ühendamine ja teadmussiire kogu Läänemere regioonis. Rahvusvaheliste häkatonide ja arendusprogrammide läbiviimisesse väga erinevaid innovatsioonisüsteemi osapooli kaasates on suurem potentsiaal leida osalevatele ettevõtetele uuenduslikke lahendusi ringsetele lahendustele ülemineku kiirendamiseks.
Horizon Europe Regions4Climate	2023-2027	165 550	Projekt toob kokku 44 partnerit 13 Euroopa riigist, et tutvustada uuendusi ühiskonna vastupanuvõime suurendamiseks kliimamuutuste mõjudele – seda kooskõlas Pariisi kokkuleppe ja Euroopa rohelise kokkuleppega. Projekti koordineerib Soome Tehnilise Uurimise Keskus VTT, kelle juhtimisel töötavad projektipartnerid välja ja võtavad kasutusele uudseid sotsiaalseid, tehnoloogilisi, digitaalseid, ärilisi, juhtimis- ja keskkonna-lahendusi, et vähendada võimalikult palju haavatavust kliimamõjude suhtes.

Projekti nimetus	Periood	Eelarve, eur	Selgitus
Pärnumaa disainiKOBAR (EISA)	2024-2025	151 108	Projekti eesmärk on luua eeldused Pärnumaa loomemajanduse valdkonnas tegutsevate ettevõtete disainipädevuse ja disainialase teadlikkuse suurendamiseks (põhirõhk tootedisainil) ning konkurentsivõime, loodava lisandväärtuse ning ekspordi- ja müügikäibe kasvaks.
Suurtaristu kohaliku kasu fond	x	50 000	SAPA nõukogu poolt loodud fond
Omaosalus arenguprojektides	2025	14 000	Loodud fond võimaldamaks osaleda 2025. a projektides

SAPA tööjõukulud kokku: eelarvelised kulud 640 545 € (I lugemine 624 825 €)

Töötajate koosseisus on juhatuse liige, maakonna arendus- ja turundusjuht, neli KOBARA kogukonnajuhti ja projektijuht, ettevõtlusinkubaatori juht, kolm konsultanti, väliskoostöö spetsialist, rahvatervise ja turvalisuse spetsialist, büroojuht, raamatupidaja, puhastusteenindaja. Kokku 16,5 ametikohta. Tööjõukulude suurenemine võrreldes I lugemisega tuleneb sellest, et lisatud on MAK-projekti koolitajate lepingutasud.

SAPA majandamiskulud kokku: eelarvelised kulud 94 480 € (I lugemine 88 280 €)

Administreerimiskulude all kajastatakse kulud bürootarvetele, telefonidele, koopiamasina rendile, ajakirjanduse tellimisele ja reklaamkuulutuste avaldamisele, dokumendihaldusprogrammidele, joogiveele, panga- ja postiteenustele, töötajate tervisekuludele, liikmemaksudele, auditeerimisele.

Lähetuskulud ja isikliku sõiduauto kasutamise hüvitis on arvestatud iga töötaja puhul tööiseloost tulenevalt. Koolituskuludeks on arvestatud 300 eurot töötaja kohta aastas.

Ruumide majandamiskulude all kajastatakse Ringi tänav 35 kommunaalteenuste kulusid.

IKT kulude all kajastatakse domeenide, serverite rendikulusid, interneti püsiühenduse ja IKT-toe kulusid, raamatupidamistarkvara ja arvutite rendikulusid.

Kulusid on võrreldes I lugemisega suurendatud 2024. a jääkide arvelt. Põhjuseks audiitorkontrolli hinna suurenemine ja lisavajadus arvutite rendiks.

Seletuskirja koostajad:

Erik Reinhold, juhatuse liige
Kaire Piiraja, raamatupidaja
15.01.2025

Lühendite seletused

ED	üle-Euroopaline Euroopa Komisjoni võrgustik, millel on üle 500 Europe Direct teabekeskust, Eestis on 8 Europe Direct teabekeskust ja üks nendest SA Pärnumaa Arenduskeskuses
EISA	Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus
EL	Euroopa Liit
IKT	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia
KOBAR	Pärnumaa ettevõtjate, ettevõtluse tugistruktuuride ja haridusasutuste ettevõtlusalane koostööplatvorm, mille eesmärk on ühiselt leida ettevõtluse kasvuks ja piirkonna arenguks parimad lahendused
KOP	kohaliku omaalgatuse programm
KOV	kohalik omavalitsus
KÜSK	SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital
MAK	MTÜ Maakondlikud Arenduskeskused
MARO	maakondlik arendusorganisatsioon (Pärnumaa Omavalitsuste Liit)
MATA	maakondade arengustrateegiate elluviimise toetusmeede
MTÜ	mittetulundusühing
PEEK	meede „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond“
PMN	Põhjamaade Ministrite Nõukogu
POL	Pärnumaa Omavalitsuste Liit
RAM	Rahandusministeerium
SAPA	SA Pärnumaa Arenduskeskus
TAI	Tervise Arengu Instituut
TAIE	Teadus- ja arendustegevus, innovatsioon ning ettevõtlus
TÜ	Tartu Ülikool
VKE	väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted
ÜRP	üleriigiline planeering